

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH
ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z BIOLOGII DLA KL. 5 SZKOŁY
PODSTAWOWEJ, SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW,
WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY
KLASYFIKACYJNEJ**

Dział	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Biologia jako nauka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazywał biologię jako naukę o organizmach wymieniał czynności życiowe organizmów podawał przykłady dziedzin biologii wskazywał obserwacje i doświadczenia jako źródła wiedzy biologicznej wymieniał źródła wiedzy biologicznej z pomocą nauczyciela przeprowadzał doświadczenie metodą naukową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określał przedmiot badań biologii jako nauki opisywał wskazane cechy organizmów wyjaśniał, czym zajmuje się wskazana dziedzina biologii porównywał obserwację z doświadczeniem jako źródła wiedzy biologicznej korzystał ze źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadzał doświadczenie metodą naukową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazywał cechy wspólne organizmów opisywał czynności życiowe organizmów na podstawie opisu przeprowadzał doświadczenie metodą naukową rozdzielił próbę kontrolną i próbę badawczą opisywał źródła wiedzy biologicznej wymieniał cechy dobrego badacza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzował wszystkie czynności życiowe organizmów wymieniał hierarchicznie poziomy budowy organizmu roślinnego i organizmu zwierzęcego charakteryzował wybrane dziedziny biologii wykazywał zalety metody naukowej samodzielnie przeprowadzał doświadczenie metodą naukową posługiwał się właściwymi źródłami wiedzy biologicznej do rozwiązywania wskazanych problemów charakteryzował cechy dobrego badacza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazywał jedność budowy organizmów porównywał poziomy organizacji organizmów u roślin i zwierząt wymieniał inne niż podane w podręczniku dziedziny biologii planował i przeprowadzał doświadczenie metodą naukową krytycznie analizował informacje pochodzące z różnych źródeł wiedzy biologicznej analizował swoją postawę w odniesieniu do cech dobrego badacza
	<ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela podawał nazwy części mikroskopu optycznego obserwował pod mikroskopem preparaty przygotowane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> podawał nazwy wskazanych przez nauczyciela części mikroskopu optycznego z pomocą nauczyciela wykonywał proste preparaty mikroskopowe obliczał powiększenie mikroskopu optycznego 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie opisywał budowę mikroskopu optycznego samodzielnie wykonywał preparaty mikroskopowe z niewielką pomocą nauczyciela nastawiał ostrość mikroskopu i wyszukuje obserwowane elementy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzował funkcje wskazanych części mikroskopu optycznego w kolejności tworzenia się obrazu obiektu wykonywał preparaty mikroskopowe, nastawiał ostrość mikroskopu, rysował obraz widziany pod mikroskopem optycznym 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługiwał się mikroskopem optycznym, samodzielnie wykonywał preparaty, rysował dokładny obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem wskazywał zalety mikroskopu elektronowego*

Dział	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Budowa i czynności życiowe organizmów	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał trzy najważniejsze pierwiastki budujące organizm wymieniał wodę i sole mineralne jako elementy wchodzące w skład organizmu wskazywał białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu wskazywał komórkę jako podstawową jednostkę życia podawał przykłady organizmów jedno- i wielokomórkowych obserwował preparat nabłonka przygotowany przez nauczyciela na podstawie obserwacji preparatów, ilustracji i schematów wnioskował o komórkowej budowie organizmów wymieniał elementy budowy komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i <i>grzybowej</i> obserwował pod mikroskopem preparat moczarki kanadyjskiej przygotowany przez nauczyciela pod opieką nauczyciela rysował obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał sześć najważniejszych pierwiastków budujących organizm wymieniał produkty spożywcze, w których występują białka, cukry i tłuszcze wyjaśniał, dlaczego komórkę nazywamy podstawową jednostką organizmu wymieniał organelle komórki zwierzęcej z pomocą nauczyciela wykonywał preparat nabłonka podawał przykłady komórki bezjądrowej i jądrowej wymieniał funkcje elementów komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i <i>grzybowej</i> z pomocą nauczyciela wykonywał preparat moczarki kanadyjskiej obserwował pod mikroskopem organelle wskazane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał wszystkie najważniejsze pierwiastki budujące organizm oraz magnez i wapń wyjaśniał, że woda i sole mineralne są związkami chemicznymi występującymi w organizmie wymieniał białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawiał role dwóch z nich opisywał kształty komórek zwierzęcych opisywał budowę komórki zwierzęcej na podstawie ilustracji z niewielką pomocą nauczyciela wykonywał preparat nabłonka wyjaśniał, czym są komórki jądrowe i bezjądrowe oraz podawał ich przykłady samodzielnie wykonywał preparat moczarki kanadyjskiej odróżniał pod mikroskopem elementy budowy komórki wyjaśniał rolę poszczególnych elementów komórki z niewielką pomocą nauczyciela rysował obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśniał role wody i soli mineralnych w organizmie wymieniał białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawiał ich role rozpoznawał na ilustracji elementy budowy komórki zwierzęcej i omawiał ich funkcje wykonywał preparat nabłonka rozpoznawał organelle komórki zwierzęcej i rysował jej obraz mikroskopowy omawiał elementy i funkcje budowy komórki na podstawie ilustracji analizował różnice między poszczególnymi typami komórek, wskazywał cechy różniące komórek samodzielnie wykonywał preparat moczarki kanadyjskiej, rozpoznawał elementy budowy komórki roślinnej i rysował jej obraz mikroskopowy 	<ul style="list-style-type: none"> wykazywał, że związki chemiczne są zbudowane z kilku pierwiastków omawiał funkcje białek, cukrów, tłuszczów i kwasów nukleinowych w organizmie i wskazywał produkty spożywane, w których one występują z dowolnego materiału tworzył model komórki, zachowując cechy organeli sprawnie posługiwał się mikroskopem samodzielnie wykonywał preparat nabłonka i rysował dokładny obraz widziany pod mikroskopem, z zaznaczeniem widocznych elementów komórki analizował różnice między poszczególnymi typami komórek i wykazywał ich związek z pełnionymi funkcjami sprawnie posługiwał się mikroskopem, samodzielnie wykonywał preparat nabłonka i rysował dokładny obraz widziany pod mikroskopem

Dział	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Budowa i czynności życiowe organizmów	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśniał, czym jest odżywianie się • wyjaśniał, czym jest samożywność • podawał przykłady organizmów samożywnych • wyjaśniał, czym jest cudzożywność • podawał przykłady organizmów cudzożywnych • wymieniał rodzaje cudzożywności • określał, czym jest oddychanie • wymieniał sposoby oddychania • wskazywał drożdże jako organizmy przeprowadzające fermentację 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywał fotosyntezę jako sposób odżywiania się • wskazywał substancje biorące udział w fotosyntezie i wymieniał produkty fotosyntezy • z pomocą nauczyciela przeprowadzał doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność przebiegu fotosyntezy • krótko opisywał różne sposoby odżywiania się zwierząt • wyjaśniał, w jaki sposób wskazany organizm cudzożywny pobiera pokarm • wyróżniał oddychanie tlenowe i fermentację • wskazywał organizmy uzyskujące energię z oddychania tlenowego i fermentacji • wyjaśniał, że produktem fermentacji drożdży jest dwutlenek węgla • wskazywał mitochondrium jako miejsce, w którym zachodzi utlenianie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymieniał czynniki niezbędne do przeprowadzania fotosyntezy • wskazywał substraty i produkty fotosyntezy • <i>omawiał sposoby wykorzystania przez roślinę produktów fotosyntezy</i> • z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadzał doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy • omawiał wybrane sposoby cudzożywności • podawał przykłady organizmów należących do różnych grup organizmów cudzożywnych • wyjaśniał znaczenie oddychania komórkowego • wskazywał różnice w miejscu przebiegu utleniania i fermentacji w komórce • wymieniał narządy wymiany gazowej zwierząt lądowych i wodnych • omawiał doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśniał, na czym polega fotosynteza • omawiał zależność przebiegu fotosyntezy od obecności wody, dwutlenku węgla i światła • schematycznie zapisuje i omawiał przebieg fotosyntezy • na podstawie opisu przeprowadzał doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy • charakteryzował rodzaje cudzożywności występujące u różnych grup organizmów • wykazywał przystosowania do pobierania pokarmów występujące u różnych grup organizmów cudzożywnych • schematycznie zapisywał przebieg oddychania • określał warunki przebiegu oddychania i fermentacji • charakteryzował wymianę gazową u roślin i zwierząt • z pomocą nauczyciela przeprowadzał doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże 	<ul style="list-style-type: none"> • analizował przystosowanie roślin do przeprowadzania fotosyntezy • planował i samodzielnie przeprowadzał doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy • na podstawie zdobytej wcześniej wiedzy wskazywał w różnych warzywach i owocach materiały zapasowe jako produkty fotosyntezy • wyjaśniał znaczenie organizmów odżywiających się martwą substancją organiczną • <i>wyjaśniał, na czym polega cudzożywność roślin pasożytniczych i półpasożytniczych</i> • porównywał zapis przebiegu oddychania tlenowego z zapisem przebiegu fermentacji • analizował związek budowy narządów wymiany gazowej ze środowiskiem życia organizmów • samodzielnie przeprowadzał doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże

Dział	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Wirusy, bakterie, protisty i grzyby	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał jednostki klasyfikacji biologicznej wymieniał nazwy królestw organizmów krótco wyjaśniał, dlaczego wirusy nie są organizmami wymieniał miejsca występowania wirusów i bakterii wymieniał formy morfologiczne bakterii wymieniał formy protistów wskazywał miejsca występowania protistów wymieniał grupy organizmów należących do protistów z pomocą nauczyciela wyszukiwał protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśniał, czym zajmuje się systematyka podawał definicję gatunku wymieniał nazwy królestw i podawał przykłady organizmów należących do danego królestwa omawiał różnorodność form morfologicznych bakterii opisywał cechy budowy wirusów i bakterii wymieniał cechy, którymi wirusy różnią się od organizmów podawał przykłady wirusów i bakterii wykazywał różnorodność protistów wymieniał przedstawicieli poszczególnych grup protistów wymieniał czynności życiowe wskazanych grup protistów z niewielką pomocą nauczyciela wyszukiwał protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> wykazywał hierarchiczną strukturę jednostek klasyfikacji biologicznej charakteryzował wskazane królestwo na podstawie ilustracji przyporządkowuje organizm do królestwa wykazywał, dlaczego wirusy nie są organizmami rozpoznawał formy morfologiczne bakterii widoczne w preparacie mikroskopowym lub na ilustracji omawiał wybrane czynności życiowe bakterii charakteryzował wskazane grupy protistów wykazywał chorobotwórcze znaczenie protistów opisywał czynności życiowe protistów – oddychanie, odżywianie, rozmnażanie się zakładał hodowlę protistów z niewielką pomocą nauczyciela wyszukiwał protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> porównywał wcześniejsze i współczesne zasady klasyfikacji organizmów wyjaśniał zasady nadawania nazw gatunkom przedstawiał cechy organizmów, na podstawie których można je zaklasyfikować do danego królestwa omawiał wpływ bakterii na organizm człowieka wskazywał drogi wnikania wirusów i bakterii do organizmu prezentuje wszystkie czynności życiowe bakterii ocenia znaczenie wirusów i bakterii w przyrodzie i dla człowieka porównywał czynności życiowe poszczególnych grup protistów wymieniał choroby wywołane przez protisty zakładał hodowlę protistów, rozpoznawał protisty pod mikroskopem, rysował i z pomocą nauczyciela opisywał budowę protistów 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadniał konieczność klasyfikacji organizmów porównywał jednostki klasyfikacji zwierząt z jednostkami klasyfikacji roślin z pomocą nauczyciela korzystał z różnych kluczy do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy przeprowadzał doświadczenie z samodzielnym otrzymaniem jogurtu omawiał choroby wirusowe i bakteryjne, wskazywał drogi ich przenoszenia oraz zasady zapobiegania tym chorobom wskazywał zagrożenia epidemiologiczne chorobami wywołanymi przez protisty wskazywał drogi zakażenia chorobami wywołanymi przez protisty oraz zasady zapobiegania tym chorobom zakładał hodowlę protistów, wyszukiwał protisty w obrazie mikroskopowym, rysował i opisywał budowę protistów

Dział	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Wirusy, bakterie, protisty i grzyby	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał środowiska życia grzybów i porostów podawał przykłady grzybów i porostów na podstawie okazu naturalnego lub ilustracji opisywał budowę grzybów wymieniał sposoby rozmnażania się grzybów rozpoznawał porosty wśród innych organizmów 	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał cechy pozwalające zaklasyfikować organizm do grzybów omawiał wskazaną czynność życiową grzybów podawał przykłady znaczenia grzybów w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazywał znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka analizował różnorodność budowy grzybów wyjaśniał sposoby oddychania i odżywiania się grzybów wykazywał, że porosty są zbudowane z grzybni i glonu 	<ul style="list-style-type: none"> określał znaczenie poszczególnych komponentów w budowie plechy porostu rozpoznawał różne formy morfologiczne porostów i podawał ich nazwy opisywał czynności życiowe grzybów – odżywianie, oddychanie i rozmnażanie się 	<ul style="list-style-type: none"> analizował znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka proponował sposób badania czystości powietrza na podstawie informacji o wrażliwości porostów na zanieczyszczenia wyjaśniał, dlaczego porosty określał się mianem organizmów pionierskich
IV. Tkanki i organy roślinne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśniał, czym jest tkanka wymieniał podstawowe rodzaje tkanek roślinnych z pomocą nauczyciela rozpoznawał na ilustracji tkanki roślinne wymieniał podstawowe funkcje korzenia rozpoznawał systemy korzeniowe 	<ul style="list-style-type: none"> określał najważniejsze funkcje wskazanych tkanek roślinnych opisywał rozmieszczenie wskazanych tkanek w organizmie roślinnym rozpoznawał na ilustracji rodzaje tkanek roślinnych rozpoznawał na ilustracjach modyfikacje korzeni omawiał budowę zewnętrzną korzenia i jego podział na poszczególne strefy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazywał cechy adaptacyjne tkanek roślinnych do pełnienia określonych funkcji na podstawie opisu rozpoznawał wskazane tkanki roślinne z pomocą nauczyciela rozpoznawał rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem wykazywał związek modyfikacji korzenia z adaptacją do środowiska zajmowanego przez roślinę opisywał przyrost korzenia na długość 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawał rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem przyporządkował tkanki do organów i wskazywał na hierarchiczną budowę organizmu roślinnego wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśnienia sposobu pobierania wody przez roślinę na podstawie ilustracji lub materiału roślinnego klasyfikuje przekształcone korzenie 	<ul style="list-style-type: none"> analizował związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek roślinnych, wykazywał przystosowania tkanek do pełnionych funkcji projektował doświadczenie świadczące o przewodzeniu wody z korzenia w górę rośliny

Dział	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Tkanki i organy roślinne	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał nazwy elementów budowy zewnętrznej pędu wymieniał funkcje łodygi wymieniał funkcje liści rozpoznawał elementy budowy liścia rozpoznawał liście pojedyncze i liście złożone 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśniał różnicę między pędem a łodygą wskazywał części łodygi roślin zielnych na materiale zielnikowym lub ilustracji wykazywał związek budowy liścia z pełnionymi przez niego funkcjami 	<ul style="list-style-type: none"> omawiał funkcje poszczególnych elementów pędu na okazie roślinnym lub ilustracji wskazywał i omawiał części łodygi na podstawie materiału zielnikowego lub ilustracji rozpoznawał różne modyfikacje liści rozdzielił typy ulistnienia łodygi 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie okazu roślinnego żywego, zielnikowego lub ilustracji wykazywał modyfikacje łodygi ze względu na środowisko, w którym żyje roślina analizował modyfikacje liści ze względu na środowisko zajmowane przez roślinę 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywał wiedzę o tkankach do wyjaśniania budowy i funkcji łodygi wykorzystywał wiedzę o tkankach do wyjaśniania budowy i funkcji liści
V. Różnorodność roślin	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznawał mchy wśród innych roślin wymieniał miejsca występowania mchów wymieniał miejsca występowania paprotników na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznawał paprotniki wśród innych roślin 	<ul style="list-style-type: none"> podawał nazwy elementów budowy mchów z pomocą nauczyciela przeprowadzał doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy podawał nazwy organów paproci wyjaśniał rolę poszczególnych organów paprotników rozpoznawał, korzystając z atlasów roślin, trzy gatunki rodzimych paprotników 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznawał elementy budowy mchów i wyjaśniał ich funkcje analizował cykl rozwojowy mchów omawiał znaczenie mchów w przyrodzie i dla człowieka z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadzał doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy wyjaśniał znaczenie paprotników w przyrodzie i dla człowieka rozpoznawał, korzystając z atlasów roślin, pięć gatunków rodzimych paprotników analizował cykl rozwojowy paprotników 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśniał, dlaczego mchy uważane są za najprostsze rośliny lądowe według opisu przeprowadzał doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy na podstawie ilustracji lub żywych okazów wykazywał różnorodność organizmów zaliczanych do paprotników rozpoznawał, korzystając z atlasów roślin, osiem gatunków rodzimych paprotników 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie planował i przeprowadzał doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy na podstawie informacji o budowie mchów wykazywał ich rolę w przyrodzie porównywał budowę poszczególnych organów u paprotników wykonywał portfolio dotyczące różnorodności paprotników

Dział	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
V. Różnorodność roślin	<ul style="list-style-type: none"> wymieniał miejsca występowania roślin nagonasiennych na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznawał rośliny nagonasienne wśród innych roślin wymieniał miejsca występowania roślin okrytonasiennych na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznawał rośliny okrytonasienne wśród innych roślin na ilustracji lub żywym okazie rozpoznawał organy roślinne i wymieniał ich funkcje wymieniał rodzaje owoców przedstawiał sposoby rozprzestrzeniania się owoców wymieniał elementy łodyg służące do rozmnażania roślinnego wymieniał znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie z pomocą nauczyciela korzystał z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśniał funkcje kwiatów i nasion omawiał budowę rośliny nagonasienną na przykładzie sosny na podstawie ilustracji, żywego lub zielnikowego okazu roślinnego wykazywał różnorodność form roślin okrytonasiennych podawał nazwy elementów budowy kwiatu odróżniał kwiat od kwiatostanu na podstawie ilustracji lub żywych okazów omawiał budowę owoców wymieniał rodzaje owoców wymieniał etapy kiełkowania nasion rozpoznawał fragmenty pędów służące do rozmnażania roślinnego podawał przykłady znaczenia roślin okrytonasiennych dla człowieka z niewielką pomocą nauczyciela korzystał z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> analizował cykl rozwojowy sosny wymieniał przystosowania roślin nagonasiennych do warunków życia omawiał funkcje poszczególnych elementów kwiatu rozpoznawał formy roślin okrytonasiennych wymieniał sposoby zapylania kwiatów wykazywał zmiany zachodzące w kwiecie po zapyleniu określał rolę owocni w klasyfikacji owoców wyjaśniał funkcje poszczególnych elementów nasienia rozpoznawał na pędzie fragmenty, które mogą posłużyć do rozmnażania roślinnego ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie rozpoznawał na ilustracji pięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce korzystał z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> wykazywał przystosowania roślin nagonasiennych do środowiska omawiał znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka omawiał cykl rozwojowy roślin okrytonasiennych wyjaśniał, dlaczego kwiatostany ułatwiają zapylanie wykazywał adaptacje budowy owoców do sposobów ich rozprzestrzeniania się na podstawie ilustracji lub okazu naturalnego omawiał budowę nasion zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania roślinnego ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych dla człowieka rozpoznawał na ilustracji dziesięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce sprawnie korzystał z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawał rodzime gatunki roślin nagonasiennych określał, z jakiego gatunku drzewa lub krzewu pochodzi wskazana szyszka wykazywał związek budowy kwiatu ze sposobem zapylania wyjaśniał wpływ różnych czynników na kiełkowanie nasion planował i przeprowadzał doświadczenie wykazujące wpływ wody na kiełkowanie nasion zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania roślinnego i obserwował ją rozpoznawał na ilustracjach dwanaście gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce na dowolnych przykładach wykazywał różnorodność roślin okrytonasiennych i ich znaczenie żywego okazu

* Zagadnienia spoza podstawy programowej oznaczono kursywą.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował poziomu wymagań na ocenę dopuszczającą.

Kryteria ocen

1. Po każdym dziale tematycznym pisany jest duży sprawdzian. Jeżeli uczeń dostanie z niego słabą ocenę to może ją poprawić, po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem.
2. Duże sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.
3. W razie nieobecności ucznia podczas pisania dużego sprawdzianu, uczeń ma dwa tygodnie na napisanie (od momentu powrotu do szkoły), po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem
4. Na każdą lekcję uczeń musi być przygotowany z 3-ech ostatnich tematów.
5. Sprawdzenie wiadomości ucznia może odbywać się na każdej lekcji w różnych formach.
6. Kartkówki nie będą zapowiadane.
7. Uczeń może być pytany na każdej lekcji.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

1. Uczeń może otrzymać wyższą od przewidywanej roczną ocenę klasyfikacyjną z obowiązkowych lub dodatkowych zajęć edukacyjnych jeżeli:
  - a) uczeń lub jego rodzice zwrócą się do dyrektora w formie pisemnej o ustalenie wyższej niż przewidywana ocena roczna w okresie nie dłuższym niż 2 dni od otrzymania informacji o przewidywanej ocenie rocznej, wniosek musi zawierać uzasadnienie;
  - b) dyrektor przekazuje wniosek odpowiednio nauczycielowi prowadzącemu dane zajęcia edukacyjne;
  - c) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne jest zobowiązany dokonać analizy zasadności wniosku w oparciu o udokumentowane realizowanie obowiązków ucznia;
  - d) nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne dokonuje analizy wniosku i ustala ostateczną ocenę.
2. Warunkiem umożliwienia uczniowi ubiegania się o uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych jest zaistnienie wszystkich poniższych okoliczności:
  - a) połowa posiadanych przez ucznia ocen cząstkowych jest równa lub wyższa ocenie, o którą się uczeń ubiega,
  - b) uczeń przystąpił do wszystkich przewidzianych i ocenionych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych,
  - c) uczeń, ze wszystkich sprawdzianów i form pisemnych, otrzymał ocenę pozytywną (wyższą niż ocena niedostateczna).

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia:

ustne odpowiedzi na lekcji, testy i sprawdziany; wytwory pracy ucznia; notatki sporządzone w zeszycie; zadania domowe; zaangażowanie w pracę podczas lekcji; dodatkowa praca (udział w konkursach przedmiotowych, wykonanie projektu, referatu, plakatu).

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA W NAUCZANIU NA ODLEGŁOŚĆ

1. Komunikacja odbywać się będzie poprzez system Librus, maila oraz platformę Teams.
2. Podczas oceniania pracy zdalnej uwzględnia się możliwości psychofizyczne uczniów do rozwiązywania określonych zadań w wersji elektronicznej.
3. Na ocenę osiągnięć ucznia nie będą miały wpływu czynniki związane z ograniczonym dostępem do sprzętu komputerowego i do Internetu, ale w razie konieczności zostanie ustalony alternatywny sposób wykonania zadania.
4. Uczeń ma obowiązek wykonywać polecenia posłane przez dziennik elektroniczny lub platformę Teams i w wyznaczonym przez nauczyciela terminie wysyłać informację zwrotną. O każdym problemie zawiadamia nauczyciela szukając pomocy, wsparcia i potrzebnych informacji.
5. Informację wysłaną do ucznia przez nauczyciela za pomocą dziennika elektronicznego lub inny alternatywny sposób uważa się za dostarczoną – uczeń ma obowiązek niezwłocznie zapoznać się z nią.
6. Ocenie podlegać będą prace wysłane przez dziennik elektroniczny, platformę Teams lub pocztę e-mailową, jak również przy pomocy zdjęć.
7. Uczeń ma obowiązek zapoznać się z materiałami edukacyjnymi wskazanymi przez nauczyciela (linki, strony internetowe, platforma e-podręczniki, filmy edukacyjne opublikowane w Internecie itp..)
8. W czasie pracy zdalnej ocenie bieżącej podlegać będą wykonywane zadania, a w szczególności : projekty, testy, zadania opisowe, odpowiedzi ustne uczniów, notatki, quizy, ćwiczenia/karty pracy.
9. W przypadku nieprawidłowo wykonanego zadania lub zawierającego błędy, zostaną określone warunki poprawy i wskazany sposób oraz zakres uzupełnienia pracy. Zadanie będzie miało również określony termin oraz sposób przesłania.
10. Uczeń może otrzymać ocenę z odpowiedzi ustnej podczas rozmowy telefonicznej, w czasie lekcji online bądź podczas konsultacji.
11. Zostaną określone godziny i formy konsultacji z uczniami i rodzicami.
12. W ocenianiu zadań zostanie wzięta pod uwagę: samodzielność pracy, kreatywność, umiejętność wyszukania informacji, terminowość.